

tanken i Lovforslaget er jo den, at Sparekasserne faae visse Begunstigelser, naar de have erhvervet Regjeringens Stadfæstelse af deres Vedtægter. En Betingelse for, at Sparekasserne kunne opnaa Begunstigelser, er altsaa, at Indenrigsministeren stadfæster deres Vedtægter. Det synes i sig selv at være en meget velbesøjet Foranstaltning. Naar Staten indrømmer en Institution visse Begunstigelser, Dispensationer fra de bestaaende Lovregler, er det i Sagens Natur rigtigt og forsvareligt, at Staten ogsaa fører Tilsyn med, at den paagjældende Institutions Virksomhed i Virkeligheden er gavnlig. Jeg ser ikke, at denne kontrollerende Virksomhed, denne Tilsynsvirksomhed kan udøves af nogen anden Autoritet end Indenrigsministeriet, og det forekommer mig heller ikke, at den kan blive farlig for Sparekassernes Virksomhed; det forekommer mig meget inarere, at en saadan Virksomhed maa forøge deres Anseelse og maa forøge den Sikkerhed, hvormed Befolkningen betror Sparekassen sine Midler. Det er selvsforstaaeligt, at Tilsynet ikke skal udøves paa den Maade, at man gaar Sparekassebestyrelserne nærmere, end de Lovbestemte Regler give Hjemmel til, og at man paa ethvert Trin lader Sparekasserne have al den Myndighed, der med denne Begrændsning kan tilkomme dem, og som er nødvendig af Hensyn til de særlige Forhold, som maatte være tilstede; men, naar dette er forudsat, kan jeg ikke se, at man vil kunne sige, at Lovforslaget, som det nu foreligger her, begrænder eller trykker Sparekassernes Virksomhed paa en Maade, der kan medføre, at de for Fremtiden ikke ville kunne have den samme gavnlige Indflydelse paa Samfundsholderne, som de hidtil have haft. Det er i alt Fald med det Maal for Die at styrke og befæste Tilliden til Sparekasserne, at Lovforslaget er affattet, og ikke paa nogen mulig Maade for at svække deres Betydning for Samfundet. Der er nu af forskjellige Lædere, der dels have været enige i Grundtanken, dels ikke enige deri, fremsat Indvendinger mod enkelte Bestemmelser i Lovforslaget. Man har begyndt med at forlange en Definition af, hvad en Sparekasse var. Et æret Medlem, som jeg bellager, ikke i Diebliffet er tilstede, i alle Tilfælde ser jeg ham ikke (Scharling), har forsøgt paa at give en saadan Definition; men den forekom mig ikke at være heldig. Han sagde, at en Sparekasse var en Bank uden Aktiekapital. Jeg forstaar jo nok, hvorledes han er kommen til denne Udtalelse, men vil dog strax bemærke, at vi jo desværre have set adskillige Banker, der have mistet deres Aktiekapitaler, men de ere dog ikke derved blevne til Sparekasser. En Sparekasse er en Institution, hvis Hensigt er at modtage Indskud fra Sparerne og at forrente disse paa Sparekassetilkaar, det vil sige med Bemyndelse af Sparekassebestyrelsen gennem Indskrivning og Afstrøning deri og iøvrigt med de særegne Begunstigelser, som Lovgivningen har givet disse In-

stitutioner. Jeg vil sige, at, hvis dette Lovforslag bliver vedtaget, kan man praktisk taget give en ligesaa betegnende som sikker Definition af, hvad en Sparekasse er, idet den da vil være et Pengeinstitut, der virker under en Vedtægt, der er stadfæstet af Regjeringen, og derved har opnaaet de Begunstigelser, der der ere saadanne Institutioner tilfugte. Jeg tror nemlig, at det vilde være umuligt, at nogen anden Kasse eller noget andet Institut kunde give sig af med Sparekassens virksomhed ved Siden af de Sparekasser, der have faaet deres Vedtægter stadfæstede og paa Grundlag deraf have opnaaet de Begunstigelser, som de andre ikke have. Men naar man iøvrigt har søgt en Forklaring af, hvilken Forskjel der er mellem en Sparekasse og en Bank, tror jeg nærmest, den maa søges i det forskellige Formaal, som begge disse Institutioner have sat sig. Bankens Hovedformaal er jo det at tilveiebringe en stor Binding; den støtter sig i Reglen til et Aktieselskab, som, idet det tilveiebringer den fornødne Kapital, gjør dette i den Hensigt at skaffe sig saa stort et Udbytte som muligt af de indskudte Penge; men det maa tilføies, at man i Foreiden har vidst, at man er gaaet ind paa et Foretagende, som ikke yder den størst mulige Sikkerhed. Der er ogsaa andre Omstændigheder, som ere fremhævede her. Et Aktieselskab har i Reglen en Bestyrelse, der fører Tilsyn med Foretagets Førelse; men det er ikke Tilfældet med en Sparekasse. Sparekassens Hensigt er jo egentlig kun at tilveiebringe den størst mulige Sikkerhed for de modtagne Midler; den virker fuldstændig ukontrolleret af de egentlige Interessenter, der ikke ere organiserede paa en saadan Maade, at de kunne føre noget egentligt Tilsyn med Sparekassens Bestyrelse. De betro Sparekassebestyrelsen deres Penge paa Tro og Love i Tillid til Bestyrelsens Dygtighed og Forsigtighed, og de kunne ikke efter de nugældende Regler øve nogen direkte Indflydelse paa Sparekassebestyrelsens Fremgangsmaade. Ganske anderledes forholder det sig jo med Bankerne, og heri ligger den egentlige Forskjel mellem en Bank og Sparekasse; men heraf følger ogsaa, at det efter min Mening vilde være overmaade vanstelt, hvad der er udtalt som ønskeligt af enkelte ærede Medlemmer, at give Regler paa een Gang for Bestyrelsen af de Midler, der tilflyde Sparekasser, og dem, der tilflyde Banker, idet disse Institutioners Formaal jo ere saa forskellige. Jeg ser ikke rettere, end at de Regler, der maa være nyttige og hensigtsmæssige lige overfor Sparekasserne til en sikker Bevarelse af de modtagne Midler, ville være fuldkommen dræbende for Bankerne, naar de anvendes paa dem. Jeg tror heller ikke, at man i de Stater, hvor man har befattet sig med Lovgivning om Aktieselskaber og navnlig Aktieselskaber, som beffæstige sig med Pengeforetninger, ha fastsat Regler for Anvendelsen og Benyttelsen a